[2019] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 323

ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਦੁਆਰਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ

(2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8179)

17 ਸਤੰਬਰ 2019

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 - ਧਾਰਾਵਾਂ 161, 166, 167 – ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕਾਂ (ਹੁਣ ਤੱਕ) ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2863 ਅਤੇ 2888 ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 2888 ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਡ ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ, 1974– ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ ਨੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ। 24 ਜਨਵਰੀ 1973 - ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-8 ਦੇ ਪਿਤਾ / ਦਾਦਾ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ -

ਆਖਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਅਪੀਲ 'ਤੇ: 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮਾਰਚ 1980 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਨਿਰਵਿਵਾਦ, 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 167 (1) ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2 ਮਾਰਚ 1974 – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਕਟ 1953 – ਧਾਰਾ 9ਏ (2) – ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ, 1952 – ਨਿਯਮ 338 – ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 1982.

XXXXXX

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 1982 - ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ,

ਕਿਹਾ ਕਿ : 1.1 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੋਧ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਅਤੇ 3 ਜੂਨ, 1981 ਤੋਂ) ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 166 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 338 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਰ 3 ਜੂਨ 1981 ਤੋਂ 1982 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕੁਲੈਕਟਰ/ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮਾਰਚ 1980 ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ 1982 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਵਿੱਚ 3 ਜੂਨ, 1981 ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1982 ਦੁਆਰਾ 3 ਜੂਨ, 1981 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 16-18) [334-F-G; 335-A-D]

XXXXXX

ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਰਾਹੀਂ 325

1.2 ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ 167 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ 0.34 ਡੈਸੀਮਲ ਨਾਲ ਮਾਪਦਾ ਹੈ ਲੇਟ 'NDC' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 21][335-G; 336-A-B]

1.3 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ 'NDC' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ 'NDC' ਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਅਸਾਮੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਭੂਮੀਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 338 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮਾਰਚ 1980 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1982 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਵਿੱਚ 3 ਜੂਨ, 1981 ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਲੀਲ ਦੀ ਖਾਤਰ, 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ 1950 ਦੀਆਂ ਸੋਧੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਹ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ (ਲੇਟ **'KR'** ਅਤੇ ਲੇਟ 'NDC') ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ ਜੋ ਇਕ ਵਾਰ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ (ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਏਰੀਆ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ) ਨੂੰ ਲੇਟ 'NDC' ਨੂੰ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, 1973, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਖੇਤਰ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿ ਮਰਹੂਮ 'NDC' ਕੋਲ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਕ ਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 22-24) [336-C-G; 337-A-H; 338-A]

XXXXXX

1.4 ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੇਰ ਨਾਲ ਮੂਲ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਫ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਐਕਟ 1950, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ/ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੇ ਮਰਹੂਮ 'NDC' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 1950 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਰਹੂਮ 'NDC' ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1950 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ/ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਅਟੱਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। (ਪਾਰਸ 25-28) [338-B-G; 339-A-B]

XXXXXX

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8179 ਵਿੱਚ।

1984 ਦੇ C.M.W.P. No. ਨੰਬਰ 11496 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 05.07.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8181.

ਟੀ. ਐਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਾਸ ਕੇ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ, ਅਵਨੀਸ਼ ਅਰਪੂਥਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਅਰਪੂਥਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਗੀਤਾਂਜਲੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਪੂਥਮ ਅਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਾ ਕੇ ਰਾਜਵੰਸ਼ੀ, ਅਨੁਰਾਗ ਕਸ਼ਯਪ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 5 ਜੁਲਾਈ, 2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ, 1950" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮਥੁਰਾ ਬੰਗੜ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਥੁਰਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕ ਸਨ, ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਪਿਤਾ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ), ਜੋ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2863 ਅਤੇ 2888 ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਸਨ, ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦਾ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2863 ਅਤੇ 2888 ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਸਹਾਇਕ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ (ਏ.ਸੀ.ਓ.) ਸਵਰਗੀ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੀਲਡ ਪਾਰਟਲ (ਚੱਕਬੰਦੀ) ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਕਟ, 1953 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ (2) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1953") ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ

ਵਿਚਕਾਰ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.] 329

4. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਰਗੀ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2863 ਅਤੇ 2888 ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸੀ।

5. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਦੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ, ਜੋ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ। ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਦਾ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਸੀ। 1950 ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

6. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ, ਮਥੁਰਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਦੋਵੇਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

XXXXXX

7. 19 ਜੁਲਾਈ 1984 ਦੇ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ, 2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਦੋ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੰਦੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੁਣ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

8. ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹੋਣਗੇ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏਕੀਕਰਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ

ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਸੀ। 1973 ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ (ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ) ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਇੰਤਕਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ (ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ) ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

XXXXXX

10. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

11. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ) ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 0.34 ਡੈਸਿਮਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ 2 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮਾਰਚ 1974 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, 3 ਜੂਨ 1981 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਤਾਂ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

13. ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ। 3 ਜੂਨ 1981 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161, 166 ਅਤੇ 167 ਐਡ ਇਨਫਰਾ ਹਨ:

ਧਾਰਾ 161 ਐਕਸਚੇਂਜ [(1) ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਸਿਰਦਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(ਓ) ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਸਿਰਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ:

XXXXXX

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(1-A) ਜਿੱਥੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲਾਨਾ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਧਾਰਾ 166 ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1975 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ 30 ਦੁਆਰਾ, "ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 167 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ (1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, [ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ] ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ,]

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ)।

14. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਨਿਯਮ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮ 1952" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 338 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"338. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ III ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

XXXXXX

ਅਪੈਂਡਿਕਸ III

(ਨਿਯਮ-338)

Sr.No	ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ	ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਹੱਦਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ	ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤਾਂ
19.	163	ਭੂਮੀਧਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ।	ਛੇ ਸਾਲ	ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ।	ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ, 1870 ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
20.	167	ਸਿਰਧਰ ਓਰਾਸਾਮੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ।	Do.	ਡਿਟੋ	ਡਿਟੋ

2056/I-A-463-1952 ਮਿਤੀ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969 ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ।

15. ਐਡ ਇਨਫਰਾ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20, 1982 (3 ਜੂਨ, 1981 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 161, 166 ਅਤੇ 167 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ: -

ਧਾਰਾ 161 ਐਕਸਚੇਂਜ। [(1) ਭੂਮੀਧਰ [* * *] ਇਸ ਨਾਲ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(ਓ) ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ [* *] ਜ਼ਮੀਨ, ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਧਾਰਾ 117 ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(1-A) ਜਿੱਥੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲਾਨਾ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਨ।

XXXXXX

ਧਾਰਾ 166. ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ- ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 167. ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ (1) ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

(ਏ) ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਬੀ) ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰੁੱਖ, ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਖੂਹ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ;

(ਸੀ) ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

16. ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੋਧ (1982 ਦਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਅਤੇ 3 ਜੂਨ 1981) ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 166 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 167 ਅਧੀਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਯਮ 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 338 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ 3 ਜੂਨ ਤੋਂ 1982 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1981 ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕੁਲੈਕਟਰ/ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਦੁਆਰਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਰਾਹੀਂ। [ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.] 335

17. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ 1980 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1982 ਵਿੱਚ ਸੋਧ [3] ਜੂਨ 1981 ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

18. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸੋ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 1982 ਦੁਆਰਾ 3 ਜੂਨ 1981 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ (2) ਤਹਿਤ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

20. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਵਰਗੀ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਦੇ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ

ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਤੱਥਪੂਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

21. ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ 167 ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਵਰਗੀ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

22. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ (1) ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਅਤੇ

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1973 ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 24 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ।

23. ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਦੇ ਪਿਤਾ/ਦਾਦਾ) ਜੋ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2683 ਅਤੇ 2888 ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਸਨ, ਨੇ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਵਾਈ ਜੋ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, 1950 ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਅਸਾਮੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਭੂਮੀਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਸੀਮਾ ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 338 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨੀਧੀ ਰਾਹੀਂ। [ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.] 337

24. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਡੀਡ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 3 ਜੂਨ, 1981 ਤੋਂ ਸੋਧੇ ਗਏ 1982 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 20 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰਚ 1980 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਲੀਲ ਦੀ ਖਾਤਰ, 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ 1950 ਦੀਆਂ ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ (ਮਰਹੂਮ ਕੇਸ਼ੋ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ) ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਸਲ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ (ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਖੇਤਰ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ) ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ 24 ਜਨਵਰੀ 1973, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 ਖੇਤਰ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਧਾਰਕਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਐਨ.ਡੀ. ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਐਕਟ 1953 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਕ ਨੇ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

25. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ 2 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਡੋ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ (ਅਸਲ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕਾਂ) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਜਾਂ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ, 1950 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

26. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਰੱਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2902 (ਖੇਤਰ 0.34 ਡੈਸਿਮਲ) ਦੀ ਬਹਾਲੀ/ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 1973 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਤੱਕ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-

ਵੱਖ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਪਲਾਟ ਦੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਰਹੂਮ ਐਨਡੀ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1950 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ/ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

27. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। 24 ਜਨਵਰੀ 1973 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਰਹੂਮ ਐਨ.ਡੀ. ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

28. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਅਟੱਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

29. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

30. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi